

Безоплатна медична допомога для тимчасово переміщених українців у Франції.

У Франції працює загальнообов'язкова система медичного страхування. Українцям, які переїхали до Франції після 24 лютого 2022 р., для отримання медичного страхування у цій країні потрібно мати довідку про тимчасовий захист (APS), яку видають у префектурах.

Зазвичай при префектурах працюють представники організацій, які оформлюють страхування. Протягом тижня після оформлення документ, що підтверджує страхування, надходить на вказану заявником поштову адресу. Зверніть увагу, що поліс медстрахування потрібно брати з собою на кожний прийом до лікаря, а деякі заклади можуть попросити ще й посвідчення про тимчасовий захист.

Безоплатну невідкладну допомогу можна отримати без довідки про тимчасовий захист та поліса медичного страхування в найближчій державній лікарні. З собою потрібно мати паспорт чи інше посвідчення особи.

Крім того, без страхування отримати термінову медичну допомогу можна в гуманітарних організаціях (наприклад, «Лікарі без кордонів», Товариство Червоного Хреста та ін.) за місцем проживання. При центрах допомоги українцям зазвичай є представники Червоного Хреста, які можуть надати медичну консультацію та виписати рецепт на безоплатні ліки в аптеці.

Як працює медична система у Франції

Після отримання тимчасового захисту українці у Франції отримують страхування Assurance Maladie в рамках універсальної системи захисту здоров'я (Puma) та додаткового солідарного медичного страхування (CSS). Воно покриває все необхідне лікування, ліки в аптеках, обстеження, послуги стоматолога, витрати на окуляри, зубне протезування, слухові апарати та медичне обладнання, психологічну та медичну підтримку, медичний огляд.

Проте під час запису до лікаря потрібно перевірити його «secteur» — принцип відшкодування роботи спеціаліста: за встановленими страховою тарифами або за цінами, що встановлює сам лікар. Послуги лікарів «secteur 1» страхування покриває повністю, а з «secteur 2» може бути по-різному.

Також будь-яка людина віком старше 16 років, включена до загальної державної системи соціального страхування у Франції, може пройти профілактичне медичне обстеження кожні 5 років. Воно проводиться в одному з 85 екзаменаційних центрів Франції. Докладніше – <https://accueil-integration-refugies.fr/wp-content/uploads/2022/03/Realiser-un-bilan-de-sante.pdf>

Сплачувати за медичну допомогу не потрібно — оплату здійснює фонд медичного страхування.

Без направлення можна звернутися до сімейного лікаря, педіатра, стоматолога, гінеколога та окуліста. Також люди віком 16-25 років можуть звернутися без направлення до психіатра та нейропсихіатра. На решту лікарів, на аналізи, обстеження та ліки направлення/рецепт виписує лікар загальної практики.

Отже, передусім у Франції потрібно обрати лікаря загальної практики («médecin generaliste») та педіатра для дитини молодше 18 років.

Лікарі у Франції можуть мати приватну практику, працювати в державній лікарні або в медичному центрі. На сайті www.fncs.org містяться адреси всіх медичних центрів Франції.

Список медичних працівників: ameli.fr.

Запис на консультацію до лікаря: doctolib.fr, allodocteur.fr, maiiia.com.

Відеоконсультації з лікарем: gare.fr (перед прийомом потрібно вказати номер страхування).

На doctolib є розділ для українців, де описано, як користуватися сервісом без знання мови (перекладу сайту та застосунку на українську немає) або знайти україномовного фахівця: www.doctolib.fr/sante/ukrainien.

Також спитати поради щодо лікаря, якій розмовляє вашою мовою, можна безпосередньо у соціальних працівників, які будуть за вами закріплені.

У великих містах волонтери можуть допомогти зі збором інформації щодо таких фахівців. Знайти відповідну інформацію можна в місцевих чатах волонтерів у Telegram, WhatsApp або Facebook.

За [посиланням](#) можна переглянути перелік лікарів, які розмовляють англійською.

Зверніть увагу на те, що навіть якщо ви записані до лікаря, який знає українську, російську або англійську мову, інший персонал (наприклад, працівники реєстрації) можуть володіти виключно французькою. Тому підготуйте французькі вислови, які вам можуть знадобитися, щоб пояснити мету візиту.

Анкета, яку потрібно заповнити перед прийомом деяких лікарів, зазвичай лише французькою мовою. Але інколи під час запису до лікаря доступ до неї можна отримати онлайн. Це дає змогу заповнити документ заздалегідь та взяти із собою на візит до спеціаліста.

З лікарем загальної практики можна укласти договір, щоб він став лікуючим лікарем («médecin traitant»), але це необов'язково. До того ж пацієнт не зобов'язаний звертатися виключно до одного лікаря загальної практики. Проте це є певною гарантією того, що пацієнт зможе потрапити до свого обраного лікаря навіть за умови великої кількості відвідувачів.

Під час першого прийому лікар загальної практики запитує про жалоби на здоров'я, тому будьте готові розказати про свій загальний стан здоров'я, хронічні захворювання та інше. Також лікар спрямовує на загальні аналізи: аналіз крові, УЗД тощо, а жінкам проводить пальпацію грудей.

Як отримати доступ до спеціалізованої та високоспеціалізованої медичної допомоги

Щоб потрапити до вузького спеціаліста у Франції, потрібне направлення лікаря первинної ланки – загальної практики або педіатра. Направлення можна отримати навіть у лікаря, з яким не укладено договір.

Направлення не потрібне для відвідування гінеколога, офтальмолога, стоматолога, а також у разі потреби у невідкладній допомозі. Для людей до 26 років – також до психіатра та нейропсихіатра.

Під час першого прийому лікар загальної практики запитує у пацієнта про його проблеми зі здоров'ям та виписує направлення на загальні аналізи та дослідження, а також на аналізи та дослідження відповідно до скарг пацієнта, і вже за результатами аналізів направляє до вузького спеціаліста.

Лікар може поради́ти, до якого саме фахівця або медичного центру звертатися пацієнту, проте в направленні конкретний заклад не вказується.

Записатися на прийом можна як онлайн, так і телефоном або в реєстратурі закладу.

Під час запису до вузького спеціаліста потрібно звертати увагу на «secteur» – принцип відшкодування, за яким працює спеціаліст. Послуги фахівців «secteur 1» фіксовані та покриваються полісом медичного страхування. Лікарі ж «secteur 2» встановлюють розмір оплати за послуги самостійно.

На прийомі потрібно мати із собою направлення від лікаря (якщо воно потрібне) та страховку. Під час запису та першого відвідування лікаря будьте готові вказати номер свого телефону та адресу. При цьому не забувайте про те, що секретар лікаря може не розмовляти англійською та іншими мовами.

Окуліст під час першого прийому проводить дослідження зору, запитує у пацієнта скарги за станом здоров'я та мету візиту. За результатом дослідження та скарг пацієнта призначає лікування і виписує рецепт на окуляри.

Також окуліст може виписати рецепт на лінзи за бажанням пацієнта. Страхування не покриває витрати на лінзи, окрім таких випадків: неправильний астигматизм, міопія, що дорівнює або перевищує 8 діоптрій, акомодаційна косоокість, афакія, анізометропія в 3 діоптрії, кератоконус.

Стоматолог після першого огляду визначає проблеми пацієнта та потрібні процедури. Медичне страхування для українців покриває пломби та навіть коронки. Вініри, імпланти та брекети страхування не покриває. Але діти до 16 років можуть отримати брекети безоплатно за направленням ортодонта (до якого потрібно записуватись окремо).

Медичне страхування не покриває консультації фахівців, які не визнані медичною страховкою: дієтолога, остеопата та ін.

Безоплатний доступ до високоспеціалізованої допомоги можна отримати за направленням лікаря.

Наприклад, у пацієнта є проблеми з суглобами. Спочатку пацієнт розповідає про проблеми лікарю загальної практики. Лікар загальної практики спрямовує людину на рентген і за результатами рентгену – до відповідного фахівця в залежності від проблеми: ревматолога або ортопеда. Лікар призначає лікування, у тому числі це може бути операція. Рішення про доцільність операції приймає саме лікар, і якщо лікар вважає її доцільною, її покриває страхова. На рішення може вплинути навіть те, який спосіб життя веде людина. Медичне страхування покриває витрати на операцію, перебування та харчування в стаціонарі, медикаменти та знеболювальне, лабораторні та інструментальні дослідження, консультації всіх фахівців, постреабілітаційну допомогу, у тому числі вдома у пацієнта (прикладом, уколи, які робить медсестра, кінезіологію та інші процедури), медичне обладнання (милиці тощо), якщо потрібно – транспортування до дому ([умови відшкодування транспортних витрат](#)).

Послуги та препарати, які вважаються необов'язковими, можуть не покриватися страховою. Пацієнта про такі винятки попереджають заздалегідь та зазначають їхню вартість. Також страхування не покриває витрати на забезпечення комфорту пацієнта (телебачення, телефон, одномісний номер).

Чи є у Франції преференції для українців

Українці, які отримали тимчасовий захист у Франції, мають право на страхування Assurance Maladie в рамках універсальної системи захисту здоров'я (Puma) та додаткового солідарного медичного страхування (CSS) протягом 1 року.

Такий вид страхування забезпечує повне покриття витрат на медичне обслуговування. У тому числі витрати, пов'язані з окулярами, зубними протезами, слуховими апаратами та медичними приладами, а також медичну та психологічну підтримку.

Виклик екстреної медичної допомоги

Номер виклику швидкої допомоги:

112 – загальноєвропейський номер невідкладної допомоги (або 114 – для SMS-повідомлень для людей з вадами слуху), де пацієнта скерують до потрібної служби.

15 – SAMU (Service d'Aide Médicale d'Urgence) для серйозних невідкладних медичних ситуацій, наприклад, інфарктів тощо.

17 – поліція (працівники поліції можуть надати допомогу).

18 – sapeurs pompiers – це пожежна, але пожежники також можуть приїхати та надати невідкладну допомогу, наприклад, в разі автомобільної аварії.

Ці номери безкоштовні і працюють цілодобово.

У Франції про допомогу для виклику «швидкої» можна попросити соціальних працівників, за якими закріплений пацієнт.

Машина швидкої допомоги у Франції приїжджає тільки тоді, коли людина перебуває у невідкладному стані та не може дістатися до пункту допомоги самостійно. В інших випадках в разі різкого погіршення стану людина має дістатись до пункту надання допомоги самостійно. Вони працюють цілодобово при великих державних лікарнях.

За фальшивий виклик на номер 112 або до SAMU передбачене покарання. Це штраф у 30 000 євро або до 2 років ув'язнення.

Екстренна допомога безкоштовна за умови наявності поліса медичного страхування, якій потрібно взяти з собою до пункту допомоги.

Якщо страхового поліса немає, потрібно звертатись по невідкладну допомогу до пункту невідкладної допомоги при найближчій державній лікарні з паспортом або іншим посвідченням особи.

Як отримати ліки у Франції

Більшість ліків у Франції доступні за рецептом.

Якщо людина нещодавно приїхала до Франції і ще немає медичного страхування, вона може отримати рецепт на ліки у пунктах Червоного Хреста. За цим рецептом ліки мають бути безкоштовні. Проте на практиці деякі аптеки можуть не відпускати ліки за рецептами Червоного Хреста безкоштовно.

Після отримання тимчасового захисту та медичного страхування за рецептом потрібно звертатись до лікаря загальної практики, лікуючого лікаря, акушерки, також рецепт може виписати директор або заступник директора лабораторії в межах їхньої професійної діяльності.

Безкоштовно або з частковим відшкодуванням доступні ліки, що внесені до Переліку ліків, що підлягають відшкодуванню по лінії соціального забезпечення (Liste des médicaments remboursables aux assurés sociaux).

Розмір відшкодування вартості [залежить](#) від категорії, до якої віднесено препарат. Чим він дорожчий та більш ефективний, тим більшу частину вартості відшкодовує страхування. Відшкодування може становити від 15% до 100% на всій території Франції. У регіоні Ельзас-Мозель ставки відшкодування вартості препаратів [вищі](#).

На [цьому](#) сайті можна знайти детальну інформацію про препарати, їхню вартість та розмір відшкодування. Наразі більшість препаратів для українців — безоплатні. Вітаміни ж потрібно оплачувати, якщо вони не є обов'язковими (як, наприклад, деякі вітаміни для вагітних).

Завдяки наявності додаткового страхування українці мають право на ліки без доплати, окрім тих, які не є обов'язковими (наприклад, вітаміни).

Для кожного призначеного препарату в рецепті мають бути зазначені дозування та тривалість лікування або кількість одиниць упаковки.

Щоб отримати ліки в аптеці безоплатно, потрібно мати з собою рецепт і страховий поліс.

Крім того, медичне страхування у Франції покриває частково або повністю:

- Витрати на [смужки](#) для самоконтролю рівня глюкози у крові.
- Вакцини [проти](#) COVID, вакцини відповідно до календаря щеплень та рекомендовані вакцини.
- Витрати на [замінники](#) нікотину за рецептом.
- Витрати на перуки та аксесуари для волосся людям, які [втратили](#) волосся через хворобу або лікування цієї хвороби (зокрема, хіміотерапії).
- Витрати на [окуляри, лінзи](#) – у разі деяких діагнозів (див. розділ 3).
- Витрати на [слухові](#) апарати та консультації та дослідження для їх отримання.
- Витрати на [медикаментозне запліднення](#) для гетеросексуальних пар, самотніх жінок та пар, що складаються з двох жінок.
- Витрати на [безглютенні продукти](#) для пацієнтів, хворих на целиакію.

Вакцинація для дітей та дорослих

Календар вакцинації у Франції відрізняється від українського. Рішення про вакцинацію приймає лікар загальної практики або педіатр. Ознайомитися попередньо з інформацією щодо щеплення у Франції можна на сайті vaccination-info-service.fr (французькою мовою).

Щеплення за календарем щеплень

У розділі [La vaccination au course de la vie](#) зібрані загальні правила щодо вакцинації в різному віці.

Прикладом, дорослі у [віці 20-64 роки](#) у Франції мають робити ревакцинацію проти кашлюка у віці 25 років, а також проти дифтерії, правця і поліомієліту у 25 та 45 років. В Україні робиться ревакцинація проти дифтерії та правця кожні 10 років.

Рекомендації щодо вакцинації підлітків (14-19 років) зібрані у [цьому](#) розділі. Інформація щодо вакцинації та календаря щеплень для дітей у віці 0-13 років зібрана в [цьому](#) розділі.

Для дітей, народжених після 1 січня 2018 року, вакцинація проти дифтерії, правця, поліомієліту, кашлюку, інфекції *Haemophilus influenzae b*,

гепатиту В, менінгококу С, пневмококу, кору, паротиту та краснухи є обов'язковою. У деяких випадках дітям можуть рекомендувати щеплення проти сезонного грипу, гепатиту А, вітряної віспи, менінгококового менінгіту та септицемії.

Якщо дитина або дорослий не отримали щеплення вчасно відповідно до календаря вакцинації, потрібно обговорити нові строки з лікарем.

У розділі Mes Vaccines можна ввести свої дані — рік народження, стать, спосіб життя, захворювання та інше — й дізнатися про те, які щеплення рекомендовано зробити саме вам.

На [цій](#) сторінці зібрана детальна інформація про календар щеплень та рекомендовані щеплення.

Щеплення проти COVID-19

У Франції роблять щеплення проти COVID-19 вакцинами Pfizer-BioNTech, Moderna, Janssen, Novavax. Право на вакцинацію проти COVID-19 мають усі люди віком від 12 років, незалежно від стану здоров'я. Також за згодою двох батьків можна робити щеплення дітям у віці від 5 років.

У Франції діють чіткі [правила](#) щодо вибору вакцинації з прив'язкою до віку, стану здоров'я пацієнта та попередніх вакцин:

- від 5 до 29 років – лише Pfizer-BioNTech,
- від 30 до 54 років можна обрати між Pfizer-BioNTech і Moderna,
- від 55 і старше можна обрати будь-яку вакцину з тих, які є в наявності.

Бустерну дозу рекомендовано отримати через 3 місяці після дати останньої ін'єкції або зараження, якщо пацієнту 18 років або більше, та через 6 місяців — тим, кому від 12 до 17 років включно.

Людям старше 60 років рекомендовано отримати другу бустерну дозу через 6 місяців після останньої вакцинації або зараження, якщо воно відбулося менш ніж за 3 місяці після першої бустерної дози; через 3 місяці після першої бустерної дози для людей старше 80 років або з ослабленим імунітетом.

Щоб зробити щеплення проти COVID-19, необов'язково мати медичне страхування у Франції та договір з лікарем загальної практики. Проте якщо воно є, потрібно взяти з собою. Також потрібно мати паспорт. Перед щепленням слід заповнити анкету (французькою), схожу на ту, що заповнюється в Україні.

Вакцинацію проти COVID-19 роблять у центрах вакцинації при лікарнях, аптеках, у кабінетах лікарів загальної практики тощо. На вакцинацію рекомендовано записатися заздалегідь. Це можна зробити кількома способами:

- онлайн (наприклад, на doctolib.fr в особистому кабінеті, обравши в пошуку Vaccination COVID-19, або на сайті www.sante.fr);
- телефоном 0 800 009 110 (з 6:00 до 22:00 щодня). Під час дзвінка потрібно буде ввести поштовий індекс, щоб автоматично зв'язатися з центром поблизу;
- особисто у лікаря загальної практики, фармацевта, медсестри та ін.

Якщо людина не хворіла, не має попередніх щеплень та робить щеплення не вакциною Janssen, потрібно отримати другу дозу. Рекомендовано її робити в тому ж самому центрі вакцинації/аптеці/тощо. При цьому запис на другу дозу відбувається автоматично. За умови наявності об'єктивних причин її можна

отримати в іншому місці, попередньо скасувавши автоматичний запис у місці першої вакцинації.

Відразу після щеплення видається паперовий сертифікат про вакцинацію з QR-кодом.

Більше інформації про вакцинацію проти COVID-19 у Франції: <https://accueil-integration-refugies.fr/wp-content/uploads/2022/03/Se-faire-vacciner-contre-la-COVID-19.pdf>

Медична допомога вагітним: спостереження, пологи, документи для маюка

Тимчасово переміщені вагітні українки мають встати на облік до акушера-гінеколога до кінця першого триместру вагітності або щойно прибудуть до Франції, якщо термін вагітності вже більший.

Ведення вагітності здійснюється:

- у лікарів, які працюють в державних лікарнях;
- в Центрах захисту матерів та дітей (PMI);
- у лікарів приватної практики, в оздоровчому центрі або в приватній клініці.

Із собою під час відвідування потрібно мати страховий поліс. Також бажано взяти результати досліджень та аналізів, які були зроблені в Україні, але це не обов'язково. Лікар виписе направлення на всі необхідні обстеження заново (пренатальний скринінг, УЗД).

Усі аналізи, дослідження та консультації, препарати для вагітних (в т.ч. деякі вітаміни) – безоплатні. Також за рецептом можна отримати безоплатно компресійні панчохи та бандаж.

Кожне обстеження включає проведення клінічної діагностики, зокрема: аналіз сечі, вимірювання артеріального тиску, перевірку ваги, динаміку росту матки, оцінку рухів і серцебиття плоду. Графік проходження обстеження в акушера-гінеколога вказаний на [цьому](#) сайті. Консультації з акушером-гінекологом також проводяться протягом восьми тижнів після пологів.

Вагітна має заздалегідь обрати лікарню, де буде народжувати. Обрати лікаря неможливо, пологи буде приймати черговий акушер.

Пологи – також безоплатні, у тому числі в приватних клініках. Приватні клініки можуть пропонувати більш комфортні умови (наприклад, одномісну палату), проте державні зазвичай мають краще медичне оснащення.

До пологів вагітна має заповнити анкету для анестезіолога щодо стану здоров'я, алергій, перебігу попередніх пологів (якщо вони були). Ці дані потрібні на випадок, якщо знадобиться знеболення або кесарів розтин.

Вагітні жінки з негативним резус-фактором крові мають зробити тест (це також безоплатно за направленням), який визначить резус-фактор крові дитини. Якщо дитина резус-позитивна, страхова покриває витрати на щеплення.

В пологовий будинок потрібно брати з собою особисті речі та предмети особистої гігієни для себе та дитини, медикаменти не потрібні. Перелік надається заздалегідь.

Якщо дорога до пологового будинку займає понад 45 хвилин, вагітна може отримати за страховкою тимчасове житло ближче до медзакладу, в якому планує народжувати, на 5 ночей перед пологами. За необхідності цей термін може бути продовжений лікарем. Більше інформації про надання послуги – [тут](#).

У Франції пологи призначають на 42-й тиждень. Якщо жінка не народила до цього терміну, проводять обстеження, щоб дізнатись стан дитини, і за результатами можуть оперативно призначити стимуляцію пологів.

Протягом 5 днів після пологів потрібно подати до мерії за місцем перебування декларацію про народження. Якщо останній день випадає на суботу, неділю, вихідний або неробочий день, цей термін продовжується до 1-го робочого дня.

Подати декларацію може:

- батько,
- друга мати в жіночій парі,
- лікар,
- акушерка,
- інша людина, що була присутня під час пологів.

На [цій](#) сторінці можна знайти адресу найближчої мерії та перелік документів.

Свідоцтво про народження видає РАГС. При деяких пологових будинках чергують представники РАГСу. Детальну інформацію про документ можна отримати [тут](#).

Для реєстрації набуття громадянства дитиною один з її батьків має подати заявку до Посольства України у Франції. Також потрібно подати:

- свідоцтво про народження дитини;
- оригінал перекладу українською мовою свідоцтва про народження дитини та його копію;
- підтвердження перебування одного з батьків дитини у Франції та копію документа;
- заяву про реєстрацію дитини громадянином України з зазначенням адреси постійного проживання в Україні (одного з батьків, хто подає заяву).

Корисні посилання:

- Інформація щодо кроків, що має зробити вагітна (у тому числі й для отримання допомоги від держави): www.service-public.fr/particuliers/vosdroits/F16225
- Інформація щодо медикаментозного аборту: www.ameli.fr/assure/sante/themes/img/deroulement-img
- Визнання батьківства в одружених парах: www.service-public.fr/particuliers/vosdroits/F15393
- Визнання батьківства в неодружених парах: www.service-public.fr/particuliers/vosdroits/F887

Жіноча консультація

Послуги гінеколога покриваються страхуванням. Гінеколога або акушерку рекомендовано відвідувати щонайменше один раз на три роки.

Направлення до гінеколога не потрібне. Для того, щоб бути впевненою, що за консультацію не доведеться доплачувати, потрібно обрати лікаря з secteur 1. На прийом потрібно взяти поліс страхування.

Під час першої консультації лікар питає про причину звернення, зробить УЗД. Консультація та аналізи, які призначає гінеколог — безоплатні.

У гінеколога можна отримати рецепт на ліки для знеболювання під час менструації (покриваються медичним страхуванням), а також на протизаплідні (дві третини вартості препаратів відшкодовує держава).

Аналізи для жінок для ранньої діагностики раку:

- від 25 до 29 років — мазок з цитологічним аналізом щороку,
- після 29 — мазок з цитологічним аналізом один раз на 3 роки,
- від 30 до 65 років — мазок з тестом на виявлення вірусу папіломи (якщо жінка не має щеплення) — кожні п'ять років,
- після 50 років — мамографія кожні два роки.

Крім того, у Франції рекомендовано робити щеплення проти вірусу папіломи людини:

- у віці 11-14 років (2-3 уколи залежно від щеплення та віку);
- у віці 15-19 років (якщо вони їх не отримували раніше).

Неповнолітні жінки у Франції мають право отримати безоплатно таблетки для екстреної контрацепції. Це можна зробити в аптеці або в медичному кабінеті свого закладу освіти, або в службах профілактичної медицини університету. Усі інші можуть придбати їх в аптеці — за рецептом або без.

Тест на ПСШ також можна зробити безоплатно:

- у Центрах безоплатної інформації, скринінгу та діагностики інфекцій, спричинених вірусом імунодефіциту людини, вірусного гепатиту та інфекцій, що передаються статевим шляхом ([CeGIDD](#)).
- в деяких Центрах планування сім'ї та освіти ([CPEF](#)).

Стоматологічна допомога

Стоматологічна допомога входить до безоплатних медичних послуг, доступних українцям, що отримали тимчасовий захист та медичне страхування у Франції.

Направлення до стоматолога не потрібне. Договір з ним заключати також не потрібно — можна відвідувати різних фахівців. Із собою обов'язково потрібно мати страховий поліс.

Страхування покриває такі послуги, як огляд, складання плану лікування, видалення зубного каменю, лікування карієсу, девіталізація та хірургічна допомога (видалення зубів тощо).

Страхова покриває витрати на деякі види коронок та протезів, а саме:

- коронки з порцеляни на метал та цільні керамічні коронки (діоксид цирконію та без цирконію) для видимих зубів (різці, ікла, перший та другий премоляри);
- металеві коронки на всі зуби;
- мостокерамика-метал для заміни різця;
- суцільнометалеві мости на всі зуби;
- смоляні протези (знімні протези) для всіх або частини зубів;
- ремонт або зміна компонентів зубних протезів.

Більше інформації про протези, які покриваються медичним страхуванням, а також тарифи на протези, які не покриваються страхуванням, є в цьому документі.

Діти до 16 років мають право за направленням ортодонта на безоплатні брекети.

Стоматологи у Франції працюють як в державних, так і приватних клініках, страхування покриває послуги і тих, і інших. На прийом потрібно записуватись заздалегідь, і до затребуваних фахівців зазвичай довгі черги.

Термінову стоматологічну допомогу можна отримати в пунктах надання невідкладної допомоги. На сайті urgencedentiste.fr є інформація щодо адрес таких пунктів в конкретних регіонах та поради, що робити з різними терміновими проблемами або, навпаки, що робити не потрібно.

Психіатрична допомога

Психіатрична допомога об'єднана з психологічною та покривається системою медичного страхування. Людина з психічними розладами може спостерігатись у лікаря загальної практики або в медико-психологічному центрі ([МПЦ](#)).

МПЦ — це центри державної допомоги, що пропонують медико-психологічні та соціальні консультації всім, у кого є труднощі з психологічним або психічним станом. Такі центри є для дітей, підлітків та дорослих.

Пацієнт в центрі отримує допомогу від багатопрофільної команди, до якої входять медичні працівники (психіатри, психологи, медсестри, логопеди тощо), соціальні працівники (помічники соціальних служб, вихователі тощо). Всі консультації в таких центрах фінансуються за державний кошт.

За медичними показами пацієнта можуть направити до відповідних структур (неповний терапевтичний приймальний пункт, денний стаціонар, психіатричне стаціонарне відділення).

Крім того, у Франції є невідкладна психіатрична допомога. Підстави для звернення по невідкладну допомогу є, якщо людина:

- перебуває в стані крайньої зневіри, відмовляється від їжі, звичайних занять, самоізолюється;
- вчиняє насильство проти себе або оточення;
- має делірій, галюцинації, вона надто занепокоєна;
- відчуває тривогу чи сильні душевні страждання, перебуває в депресії.

Також при прийнятті рішення щодо виклику невідкладної допомоги потрібно врахувати інші обставини:

- особа є небезпечною для себе чи оточуючих,
- людина відмовляється від допомоги, якої потребує,
- оточуючі (родина, друзі, колеги) вважають, що допомога потрібна терміново, і стан людини не дозволяє дочекатись зустрічі з фахівцем у галузі психічного здоров'я,
- людини немає у кого отримати пораду щодо її стану.

Номери для [виклику](#) невідкладної психіатричної допомоги:

- 15 – швидка допомога SAMU,
- 17 – поліція.

Навіть якщо виклик буде для них непрофільним, вони мають пояснити, куди звертатись;

Якщо є можливість доставити людину в лікарню, зверніться:

- у регіоні Іль-де-Франс — до рецепції найближчої лікарні або до Психіатричного центру (CRAO CRAO) при лікарні Святої Анни, телефон: 01-45-65-81-09/10.

- за межами регіону Іль-де-Франс — до відділення невідкладної допомоги у найближчій лікарні.

Детальна інформація щодо психологічної та психіатричної допомоги у Франції викладена у національному суспільному ресурсі [psycom](#).

Допомога для важкохворих пацієнтів та тих, хто бореться з рідкісними захворюваннями

Пацієнти, які страждають на важкі та рідкісні захворювання, можуть розраховувати на безоплатну допомогу у Франції.

Звернутись по допомогу можна різними способами в залежності від захворювання, стану людини та її розташування.

До приїзду у Францію:

Звернутись до Європейської довідкової мережі, яка допомагає українцям з рідкісними захворюваннями. Для цього створено декілька ресурсів:

- [сайт-довідник](#), що містить загальну інформацію про допомогу та посилання на інші ресурси;
- [сайт, де можна подати заявку на допомогу](#);
- [сайт, через який можна знайти потрібного фахівця для лікування та отримати консультацію](#).

Знайти асоціацію у Франції, яка допомагає людям з відповідним захворюванням, зв'язатись заздалегідь і попросити записати на прийом до лікаря в місті, куди прямує людина. Деякі асоціації зазначені в [цьому](#) документі. Також, можливо, контакти потрібної асоціації допоможе знайти лікуючий лікар в Україні.

Знайти інформацію про допомогу українцям на сайтах лікарень в місті, куди прямує людина.

У Франції

Щоб отримати невідкладне лікування, у тому числі в стаціонарі, необов'язково мати медичне страхування. До 30 червня 2022 року пацієнт може звернутись до найближчої державної лікарні або пункту невідкладної допомоги при лікарнях з посвідченням особи.

Якщо поліс страхування вже є, його потрібно взяти з собою. Можна також показати лікарю результати аналізів та досліджень, що були зроблені в Україні. Проте для призначення лікування лікар спрямує пацієнта на нові дослідження та консультації.

При великих державних лікарнях зазвичай працюють соціальні робітники, які допомагають пацієнтам забезпечити їхні потреби в допомозі. Наприклад, забезпечують присутність перекладача під час візитів до лікарні, або, якщо пацієнт потребує транспортування на процедури, чеків для відшкодування витрат на таксі.